

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Митне право**» обов'язкових компонент освітньої
програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

за темою № 5 – «Організація митного оформлення».

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол
від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол
від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол
від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри
правоохоронної діяльності та
поліціїсти ки факультету № 6
Протокол
від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти ки, кандидат юридичних наук, доцент Панов Ігор Олексійович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор, снс Прокопенко О.Ю.
2. доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Поняття митного оформлення.
2. Загальна характеристика митних процедур при переміщенні товарів через митний кордон.
2. Етапи проведення митного оформлення.
3. Строки митного оформлення
5. Застосування технічних засобів митного оформлення.
6. Міжнародні норми та стандарти щодо здійснення митного оформлення.

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 38-39. – ст. 288.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 52. – Ст. 1122.
4. Про стандартизацію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 31. – ст. 145.
5. Про єдиний митний тариф: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 259.
6. Про податок на добавлену вартість: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 21. – Ст. 156.
7. Про систему оподаткування: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 16. – Ст. 119.
8. Про боротьбу з корупцією: Закон України від 5 жовтня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 34. – Ст. 266.
9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.
10. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
11. Положення про Державну митну службу України: Затверджено Указом Президента України від 24 серпня 2000 р.
12. Таможенное законодательство Украины (Сборник нормативных актов) / Сост.: Ю.П. Битяк, М.Г. Шульга, П.В. Пашко, В.М. Шевчук. – Х.: ООО «Одиссей», 2000. – С. 94-102.
13. Постанова Кабінету Міністрів України “Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню та ліцензуванню в 1998 році” від 5 січня.
14. Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 1995 р. // ЗПУ України. – 1996. – № 4. – Ст. 148.
15. Про митну справу в Україні: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 44. – Ст. 575.
16. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 162.
17. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – ст. 80.
18. Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 32. – Ст. 255.
19. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23 вересня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 40. – ст. 364.
20. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
21. Про стандартизацію і сертифікацію в Україні: Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 г. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 27. – ст. 289.
22. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. // Урядовий кур'єр. – 1998. – 25 липня.
23. Наказ Державного митного комітету України «Про затвердження порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах» від 31 травня 1996 р. № 237, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 червня 1996 р. за № 292/1317.

24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про здійснення екологічного контролю у зоні діяльності митниць призначення та відправлення” від 26 жовтня 2001 р. № 1429.
25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» від 20 березня 1995р. № 198.
26. Про створення митних постів Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 29 січня 1997 р. № 37.
27. Про створення регіональних митниць та митниць Державної митної служби України: Наказ Державної митної служби України від 20 грудня 1996 р. № 564.
28. Типове положення про митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 26 березня 1998 р. № 169.
29. Типове положення про регіональну митницю Державної митної служби України: Затверджено наказом Державної митної служби України від 28 січня 1997 року № 27.
30. Про Порядок взяття проб і зразків товарів та інших предметів для проведення досліджень, необхідних для їх митного оформлення: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1998 р. № 1665 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 42. – Ст. 1557.
31. Порядок здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації: Затверджено наказом Державної митної служби України від 14 жовтня 2002 р. № 561.
32. Про Тимчасові правила митного контролю за переміщенням через митний кордон України предметів, валюти і цінностей громадян: Наказ Державного митного комітету України від 31 грудня 1991 р. № 9.
33. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов’язковій сертифікації в Україні” від 4 листопада 1997 р. №1211.
34. Постанова Кабінету Міністрів України “Про становлення мінімальної митної вартості окремих видів товарів” від 3 листопада 1997 р. №1215.
35. Про затвердження Порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2002 р. № 1861.
36. Про ставки акцизного збору на деякі транспортні засоби: Закон України від 24 травня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 32. - ст. 151.
37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку тимчасового ввозу транспортних засобів на митну територію України» від 20 липня 1996 р. №793.
38. Постанова Кабінету Міністрів України “Про впорядкування діяльності митних ліцензійних складів” від 2 грудня 1996 р. № 1446.
39. Порядок замовлення, видачі, зберігання, обліку та використання особистих митних забезпечень інспекторів: Затверджений наказом Державної митної служби України від 17 листопада 1998 р. № 723.
40. Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів: Наказ Державної Митної Служби України № 592 від 31.12.96, зареєстрований в МЮ України 20 січня 1997 р. за № 5/1809.
41. Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 1. - ст. 2.
42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про обсяги товарів та інших предметів, що можуть вивозитися (пересилатися) громадянами за митний кордон України без сплати мита та митних зборів» від 29 листопада 1997 р. № 1331.
43. Постанова Кабінету Міністрів України «Про удосконалення порядку ввезення (пересилки) громадянами предметів (товарів) в Україну» від 27 серпня 1996р. № 1010.
44. Постанова Кабінету Міністрів України „Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України продуктів харчування для власного споживання та перелік предметів, що не можуть бути віднесені до особистих речей громадян” від 13 грудня 2001 р. № 1652.
45. Положення про порядок здійснення особистого огляду громадян, які прямують через митний кордон України: Затверджено Державним митним комітетом України 9 червня 1992 р.
46. Наказ Державної митної служби України “Про затвердження Правил митного оформлення транспортних засобів, номерних вузлів та агрегатів, що переміщуються через митний кордон України” № 393 від 25.06.99р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 липня 1999 р. за № 516/3809
47. Положення про провадження в справах про порушення митних правил: Затверджено наказом Державного митного комітету України № 205 від 4 листопада 1992 р.
48. Про персональні звання державної митної служби України: Постанова Верховної Ради України від 5 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 19. – Ст. 261.
49. Положення про застосування спеціальних засобів і зброї службовими особами митних органів: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1993 р. № 426 // ЗП України. – 1993. – № 11. – Ст. 232.

50. Положення про порядок застосування вогнепальної зброї: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. // Урядовий кур'єр. – 1992. – № 96-97.
51. Інструкція про атестацію посадових осіб митних органів України: Затверджена наказом Державної митної служби України від 5 березня 1997 р.
52. Положення про Управління власної безпеки і контролю: Затверджене наказом Державної митної служби України від 5 квітня 2000 р. № 192.
53. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. — К.: «Центр учбової літератури», 2010. — 320 с.
54. Дьомін Ю. М., Дьоміна С. Ю., Железняк М. Н. та ін. Митне право України: Навчальний посібник / За заг. ред. Юлдашева О. Х. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 232 с.
55. Основи митної справи в Україні: підручник / За ред. П.В. Пашка. - К.: Знання, 2008. - 651 с.
56. Митне право України: навчальний посібник. За заг. ред. проф. В.В. Ченцова. – К.: – 2007. – 283 с.
57. Дубчак В.І., Мартинюк О.В. Митна справа: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.
58. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: Підручник. – Одеса, 2001. – 256 с.
59. Шишка Р.Б., Сергієнко В.В. Митне право України: Навч. посібник. – Харків: Еспада, 2002. – 296 с.
60. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: Підруч. — Одеса: Юр. літ-ра, 2002. — 255 с.
61. Дубиніна А. А., Сорокіна С. В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2003. — 259с
62. Терещенко С., Науменко В. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика, К.: АТ «Август», 1999. — 296 с.
63. Кивалов С.В. Таможенное право (административная ответственность за нарушение таможенных правил). – Одесса: Одесский гос. ун-т им. И.И. Мечникова, 1996. – 175 с.
64. Настюк В.Я., Шульга М.Г. Митне право України: Навчальний посібник / –Харків: Нац. юрид. акад. України, 2001. – 114 с.
65. Адміністративна відповідальність в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Т. Комзюка. 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. – 112 с.
66. Шкарупа В.К., Щербина В.І. Правовий статус працівників митних органів України: Навчальний посібник. - Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. – 72 с.
67. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник / Под ред. проф. А.М. Бандурки. – Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999. – 350 с.
68. Кисловский Ю.Г. История таможен государства Российского. – М.: НПО „Автор”, 1996. – 288 с.
69. Козырин А.Н. Таможенное право в России. Учебное пособие. – М.: Фирма «Спарк», 1995. – 250 с.
70. Сандровский К.К. Таможенное право (Особенная часть). Учебное пособие. – Киев: Изд-во Киевского ун-та, 1972. – 101с.
71. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. П.В.Пашка. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 318 с.
72. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 248 с.
73. Авер'янов В.Б., Крупчан О.Д. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування. – Харків: Право, 1998. – 37 с.
74. Бахрах Д.Н. Таможенное право как институт административного права // Государство и право. – 1995. – № 3. – С. 13-21.
75. Комзюк А.Т., Погрібний О.О., Калюжний Р.А. та інші. Науково-практичний коментар Митного Кодексу України: Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова Єдність», 2008. – 757 с. //
76. Основи таможенного дела /Под ред. В.Г.Драганова. - М., 1998.
77. Российское таможенное право: Учеб. Для вузов / Рук. авт. кол. и отв. ред. Б.Н. Габричидзе. – М.: Изд. Группа ИНФА-М – Норма, 1997. – 520 с.
78. Таможенное право. Под. ред. А.Ф.Ноздрачева. М., 1998.
79. Таможенное право. Учебник для вузов. Отв. ред. проф. Б.Н. Габричидзе. – М.: Изд-во БЕК, 1995. – 480 с.
80. Габричидзе Б.Н. Практика применения Таможенного кодекса Российской Федерации. – М.: Книжный мир, 1998. – 496 с.
81. Гравина А.А., Терещенко Л.К., Шестакова М.П. Таможенное законодательство. Практический комментарий. – М.: Юрист, 1997. – 392 с.
82. Деркач Л.В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра. – К.: ІАМУ Держмитслужби України, 1998. – 572 с.
83. Блинов Н.М., Дзюбенко П.В. Введение в таможенное дело. М. 1997.

84. Борисов К.Г. Международное таможенное право. М., 1997.
85. Бабенко І. Митники проти контрабанди // Уряд. кур'єр. – 1999. – 12 травня.
86. Бондаренко С. Митна політика та її зв'язок з економічним становищем в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 39-45.
87. Ванжа А. Проблеми правового забезпечення митної служби в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 13-14.
88. Государський А.В. Митна служба як головний фактор захисту економічної незалежності України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 27-30.
89. Гребельник О. Митна політика в умовах трансформації економічної системи // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 73-77.
90. Заяць В. Митне регулювання як джерело поповнення державного бюджету // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 27-37.
91. Каленський М. Митниця має сприяти зовнішній торгівлі та бути прозорою і прогнозованою // Уряд. кур'єр. – 2003. – 4 лютого.
92. Ківалов С.В., Кормич Б.А Митне право: система та динаміка розвитку // Митна справа. – 2002. – № 1. – С. 7-15.
93. Коломoeць Т.О. Штрафи як різновид санкцій майнового характеру у сфері митної справи // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 22-27.
94. Комзюк А.Т. Законодавство про адміністративні проступки: проблеми визначення сутності, завдань та системи // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 14. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. – С. 107-112.
95. Комзюк А.Т., Комзюк В.Т. Адміністративний примус як засіб здійснення митної справи в Україні // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 34-37.
96. Комзюк В.Т. Деякі проблемні питання застосування конфіскації предметів порушень митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Спецвипуск. – Х.: Ун-т внутр. справ, 2000. – С. 28-30.
97. Комзюк В.Т. Особливості адміністративної відповідальності у сфері здійснення митної справи // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 21. Ч. II. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – С. 72-76.
98. Корнєва Т. Проблеми розвитку митного законодавства // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 10-13.
99. Коросташова І. Адміністративна відповідальність громадян за порушення митних правил під час переміщення транспортних засобів, номерних вузлів та агрегатів // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 14-18.
100. Ніколаєва Л. Удосконалення митного регулювання як необхідна передумова для вступу України до світової організації торгівлі // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 77-80.
101. Павлов А.П. Митні органи в Україні у XX ст. (історико-юридичний аналіз) // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 50-62.
102. Павлов А.П. Кадрове забезпечення митних органів України: організаційно-правові аспекти: Дис. канд. юрид. наук. – К., 2001. – 206 с.
103. Павлов А.П. Правові та історичні передумови організації митної справи в Україні // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 3-16.
104. Пахомов С.І. Деякі проблемні питання застосування митного законодавства України // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 47-50.
105. Пашко П.В., Маляревська О. Практика та перспективи митно-тарифного регулювання // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 37-39.
106. Педешко А.І. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Харків, 2000. – 20 с.
107. Педешко А.І. Деякі особливості застосування стягнень за порушення митних правил // Вісник Університету внутрішніх справ. Вип. 9. – Харків, 1999. – С. 140-144.
108. Педешко А.І. Технологія оформлення зовнішньоекономічних вантажів у пунктах пропуску через Державний кордон України // Вісник Запорізького юридичного інституту. Вип. 4. – Запоріжжя, 1999. – С. 144-148.
109. Пилипенко А.А. Правовий захист працівників митних органів України // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 27-31.
110. Прокопенко В.В. Правовое регулирование таможенного контроля и таможенного оформления воздушных судов // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 48-52.
111. Прокопенко Е.В. Организация таможенного контроля в аэропорту // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 3-13.
112. Соловков Ю. П. Митниця на порозі століття // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 14.
113. Спрощення митного контролю не означає його послаблення // Уряд. кур'єр. – 2003. – 6 лютого.
114. Тодошак О.В. Служба в митних органах України (адміністративно-правовий і соціально-правовий аспекти): Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Одеса, 2001. – 20 с.

115. Федотов О.П. Контроль за переміщенням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 14-19.
116. Фисюк Г. Технологічна схема митного контролю ручного вантажу та багажу громадян, що перетинають кордон України пасажирськими потягами через залізничну станцію Вадул-Сірет // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 21-23.
117. Христенко С.Г. Особливості підбору кадрів для митних органів // Митна справа. – 2002. – № 3. – С. 20-21.
118. Шевченко В. Проведення у справах про порушення митних правил: проблеми та шляхи їх вирішення // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 4. – С. 81-84.
119. Щербина В. Питання правового статусу працівників митних органів України // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 6-10.
120. Юрса В.Р. Визначення митної вартості // Митна справа. – 2002. – № 5. – С. 53-57.
121. Як боротися проти порушень митних правил? Запитання-відповіді // Вісник Академії митної служби України. – 1999. – № 2. – С. 46-52.
122. Бахрах Д.Н., Ренов Э.Н. Производство по делам об административных правонарушениях: Пособие. – М.: Знание, 1989. – 96 с.
123. Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні / НАН України: Ін-т держави і права ім. Корещького. – К.: Ін. Юре, 1997. – 48 с.
124. На варті митних рубежів. Митна справа на Слобожанщині: 1660-1670-1992-2000 // Ред. рада: П. В. Пашко, О. Г. Даниленко та ін. — Х.: Каравела, 2000. — 190с.
125. Науменко В. П. Применение таможенных режимов в Украине: теория и практика, рекомендации: Практ. пособие. — К.: Знання, 2005. — 430 с.
126. Основи митної справи: Навчальний посібник / За ред. В. П. Паш-ка, К.: Знання, 2002. — 319с.
127. Сандровский К. К. Таможенное право в Украине: национальное и международное: Учебное пособие. — К.: Вентури, 2000. — 190с.
128. Таможенное право: Учебник /отв. ред. А. Ф. Ноздрачев. — М.: Юрист, 1998. — 650с.
129. Таможенное право: Учебник для вузов /под ред. Б. Н. Габрачидзе. М.: Инфра. М-Норма, 1997. — 580с.
130. Терещенко С. С. Основи митного законодавства України: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 2001. — 422с.
131. Терещенко С. С., Науменко В. П. Основи митного законодавства в Україні: Теорія та практика: Навчальний посібник. — К.: АТ «Август», 1990. — 280с.
132. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 696 с.

Допоміжна:

1. Дубініна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. - К.: Професіонал, 2004. - 360 с.
2. Єгоров О. Функціональна система митно-тарифного регулювання на етапі інтеграції України до СОТ // Вісник АМСУ. - 2004. - №1. - С.3-12.
3. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 241 с.
4. Мельник Т.М. Зовнішня торгівля України: стан та проблеми // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №2. - С. 20-24.
5. Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування Упоряд.: П.В. Пашко, В.П. Науменко. Зб. док. - К.: Знання, 2004. - 1173 с.
6. Митне регулювання / Голомовий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін. - Львів: Львівська політехніка, 2004. - 240 с.
7. Науменко В.П., Пашко П.В., Руссков В.А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2006. - 394 с.
8. Митне оформлення товарів та транспортних засобів. Шершун А. А. Навчальний посібник - К.: Кондор, 2007 - 330с.
9. Митне регулювання. Владимиров К.М. Бардачев В. Ю. Навчальний посібник -К.: Кондор, 2006 - 335с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Научная сеть» - <http://www.nature.ru/>
3. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
4. Сайт «Cyberleninka» - <https://cyberleninka.ru/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

7. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index> – сайт Верховної Ради України.
8. <http://www.president.gov.ua/> – сайт Президента України.
9. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.
10. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України.
11. <http://www.minjust.gov.ua> – Сайт Міністерства юстиції України.
12. <http://www.guds.gov.ua/control/uk/index> – сайт Національного агентства з питань державної служби України.
13. <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/> – сайт Державної митної служби України.
14. <http://www.pvu.gov.ua/control/uk/index/> – сайт Державної прикордонної служби України.
15. www.mvs.gov.ua – сайт Міністерства внутрішніх справ України.
16. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
17. www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.
18. <http://zakon.nau.ua/> – сайт Професійної юридичної системи «ЗАКОН».
19. <http://www.s-quo.com/> – сайт Інформаційного юридичного порталу «Status-Quo».

Текст лекції:

1. Поняття та загальні положення митного оформлення.

Митне оформлення в своїй основі є різновидом документального оформлення договору між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності та митним органом щодо переміщення через митний кордон України товарів, предметів та транспортних засобів. При цьому відповідна особа має чітко сповістити про наявну кількість та якість товару, а митник – занести ці відомості до відповідного стандартизованого (формалізованого) документа.

Чесність та об'єктивність є необхідними чинниками для ведення митної (державної) статистики та нарахування митних платежів. Таким чином, знову все зводиться до чесності, законослухняності митного чиновника та приватної особи (підприємця). Тому навіть неможливо уявити, яка величезна сума коштів минає щорічно державний бюджет завдяки сучасним моральному обліку та правової свідомості населення України в цілому.

Митне оформлення – виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів.

Метою митного оформлення є засвідчення відомостей, одержаних під час митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та оформлення результатів такого контролю, а також статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів і транспортних засобів. Митне оформлення здійснюється посадовими особами митного органу.

Операції митного оформлення, порядок їх здійснення, а також форми митних декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного оформлення товарів і транспортних засобів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів митних органів протягом часу, що його встановлюють митні

органи за погодженням з органами, уповноваженими здійснювати види контролю, зазначені у статті 27 цього Кодексу.

Відповідно до міжнародних договорів, укладених в установленому законом порядку, митне оформлення у пунктах пропуску через митний кордон України може здійснюватися цілодобово.

Митне оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України резидентами (крім громадян), крім випадків переміщення товарів і транспортних засобів через територію України у режимі транзиту, здійснюється митними органами, у зонах діяльності яких розташовані ці резиденти. У випадках, визначених Кабінетом Міністрів України, митне оформлення в іншому митному органі може здійснюватися за письмовим погодженням між цим митним органом і митним органом, у зоні діяльності якого розташований відповідний резидент.

Місце здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України нерезидентами (крім громадян), визначається Кабінетом Міністрів України.

Митне оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через територію України у режимі транзиту, здійснюється митним органом за місцем ввезення цих товарів і транспортних засобів на митну територію України.

Товари, які при ввезенні на митну територію України були оформлені у режим митного складу, у подальшому можуть бути переоформлені у режим транзиту митним органом за місцем розташування митного ліцензійного складу, на якому зберігаються зазначені товари.

Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи можуть визначатися ділянки території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів та комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, – вантажні митні комплекси, автопорти, автотермінали. Вантажний митний комплекс, автопорт, автотермінал можуть входити до митної служби України як спеціалізована митна організація або належати на праві власності юридичній особі – резиденту, зареєстрованій як суб'єкт підприємницької діяльності. Відкриття вантажних митних комплексів, автопортів, автотерміналів суб'єктами підприємницької діяльності здійснюється за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. Вимоги, яким повинен відповідати вантажний митний комплекс, автопорт, автотермінал, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Митне оформлення товарів і транспортних засобів, які вивозяться за межі митної території України громадянами, може здійснюватися у будь-якому митному органі на всій митній території України.

Митне оформлення товарів (крім тих, що переміщуються у несупроводжуваному багажі, а також автомобілів), які ввозяться на митну територію України громадянами, здійснюється у пунктах пропуску через митний кордон України.

Митне оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України громадянами у несупроводжуваному багажі, здійснюється митними органами за місцем проживання або тимчасового перебування зазначених громадян.

Місця здійснення митного оформлення автомобілів, які ввозяться на митну територію України громадянами, визначаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

На прохання осіб, що переміщують через митний кордон України товари і транспортні засоби, митне оформлення може здійснюватися поза місцем розташування митних органів, а також поза робочим часом, встановленим для митних органів, на умовах, визначених цим Кодексом.

За митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, встановленим для митних органів, митними органами із заінтересованих осіб справляється плата в порядку та у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України. Розмір такої плати не може перевищувати вартості фактичних витрат митних органів на вчинення зазначених дій. За рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи митне оформлення товарів окремих видів може здійснюватися у спеціально визначених для цього митних органах.

2. Етапи митного оформлення

Митне оформлення розпочинається після подання митному органу митної декларації, а також усіх необхідних для здійснення митного контролю та оформлення документів, відомостей щодо товарів і транспортних засобів, які підлягають митному оформленню.

Засвідчення митним органом прийняття товарів, транспортних засобів та документів на них до митного контролю та митного оформлення здійснюється шляхом проставлення відповідних відміток на митній декларації та товаросупровідних документах.

Присутність декларантів під час митного оформлення

Декларанти можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів і транспортних засобів, які пред'являються ними для такого оформлення.

У разі застосування заходів, передбачених статтями 55 і 56 цього Кодексу, а також на вимогу митного органу присутність декларантів під час митного оформлення є обов'язковою.

Взяття проб та зразків товарів

З метою здійснення митного контролю та митного оформлення товарів митним органом за вмотивованим письмовим розпорядженням керівника відповідного митного органу або його заступника можуть братися проби та зразки зазначених товарів для дослідження (аналізу, експертизи). Оплата проведення дослідження (аналізу, експертизи) товарів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Проби та зразки товарів, що перебувають під митним контролем, з дозволу митного органу можуть братися також декларантами та відповідними органами державного контролю.

Проби та зразки товарів беруться у мінімальній кількості, що забезпечує можливість проведення їх дослідження (аналізу, експертизи) за нормативами, затвердженими спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Про взяття проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, складається акт за формою, встановленою спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Декларанти мають право бути присутніми під час взяття проб та зразків товарів посадовими особами митного органу та інших органів державного контролю. Взяття проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, іншими органами державного контролю, а також декларантами здійснюється у присутності посадових осіб митних органів. Декларанти зобов'язані сприяти посадовим особам митних органів під час взяття проб та зразків товарів і здійснювати за свій рахунок вантажні та інші необхідні операції.

Окрема митна декларація на проби та зразки товарів не подається за умови, що відомості про них будуть наведені в митній декларації, яка подається щодо всіх товарів, які переміщуються через митний кордон України.

Декларанти мають право ознайомлюватися з результатами проведеного дослідження (аналізу, експертизи) взятих проб та зразків товарів та отримувати копії результатів досліджень (аналізів, експертиз).

Митні органи мають бути ознайомлені з результатами проведених досліджень (аналізу, експертизи) проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, взятих іншими органами державного контролю, а також декларантами. Митним органам також повинні надаватися копії результатів таких досліджень (аналізів, експертиз).

Митні органи не відшкодовують витрат, понесених декларантом в результаті взяття проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем. Витрати на проведення дослідження (аналізу, експертизи) проб та зразків товарів, понесені митними органами та митними лабораторіями, особою, яка має повноваження щодо таких товарів, не відшкодовуються, крім випадків, коли таке дослідження (аналіз, експертиза) проводиться з ініціативи зазначеної особи.

Порядок взяття проб та зразків товарів, строк проведення їх дослідження (аналізу, експертизи), а також розпорядження ними встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Подання митним органам актів, складених підприємствами

Підприємства, що переміщують товари через митний кордон України, в присутності посадової особи митного органу складають акти про невідповідність товарів відомостям, зазначеним у необхідних для здійснення митного контролю документах, про пошкодження товарів чи їх упаковки або маркування. Зазначені акти подаються відповідним митним органам.

Форма акта встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, подаються митному органу українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою, яка є поширеною у світі. Якщо оригінали таких документів складені іншою мовою, декларант має забезпечити їх переклад на українську мову за власний рахунок.

Строки митного оформлення

Митне оформлення здійснюється митним органом, як правило, протягом однієї доби з часу пред'явлення товарів і транспортних засобів, що підлягають митному оформленню, подання митної декларації та всіх необхідних документів і відомостей.

Митне оформлення вважається завершеним після виконання митним органом митних процедур, визначених ним на підставі цього Кодексу відповідно до заявленого митного режиму.

Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів

У разі переміщення через митний кордон України товарів, необхідних для подолання наслідків стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, а також живих тварин, органів та інших анатомічних матеріалів людини для потреб трансплантації, товарів, що мають обмежений строк чи особливий режим зберігання, радіоактивних матеріалів, фото-, аудіо- і відеоматеріалів для засобів масової інформації, товарів міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, товарів, що слідує за процедурою МДП, їх митне оформлення здійснюється першочергово у спрощеному порядку.

Умови застосування спрощеного порядку митного оформлення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення

У разі відмови у митному оформленні та пропуску через митний кордон України товарів і транспортних засобів митний орган зобов'язаний видавати заінтересованим особам письмове повідомлення із зазначенням причин відмови та вичерпним роз'ясненням вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення та пропуску цих товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Відповідно до Наказу Державної митної служби України від 20.04.2005 № 314 „Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації” цей Порядок застосовується при здійсненні митного контролю й митного оформлення товарів у всіх митних режимах.

1. ВМД, подана митному органу, але ще не прийнята до оформлення (відсутні відбиток штампа „Під митним контролем” (далі – штамп ПМК) і реєстраційний номер), може бути відкликана декларантом з дозволу митного органу.

З моменту прийняття ВМД до оформлення декларант несе юридичну відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених у ВМД. Ця ВМД

не може бути відкликана декларантом.

Оформлена ВМД свідчить про надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності (далі – суб'єкт ЗЕД) права на розміщення товарів у заявлений митний режим і підтверджує права й обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

2. Документи, що застосовуються при здійсненні митних процедур

Для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів декларант подає до підрозділу митного органу, посадові особи якого здійснюють митний контроль і митне оформлення товарів із застосуванням ВМД і пропуск їх через митний кордон України (далі – ПМО), ВМД, заповнену згідно з обраним митним режимом, її електронну копію й повний комплект документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів:

- а) документи, що підтверджують повноваження декларанта на декларування товарів;
- б) товаросупровідні документи;
- в) дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені в графі 44 ВМД;
- г) документи, зазначені в графі 40 ВМД;
- г) декларацію митної вартості (далі – ДМВ) (у встановлених законодавством випадках) та її електронну копію;
- д) документи, що підтверджують заявлені декларантом відомості про митну вартість товарів.

На вимогу митного органу декларантом подаються й інші документи, потрібні для здійснення митного контролю та митного оформлення, подання яких визначено законодавством України.

Копії поданих до оформлення документів засвідчуються написом „Копія. Згідно з оригіналом”, підписом і печаткою декларанта.

Якщо документ є довгостроковим і його використання для цілей митного контролю й митного оформлення не припиняється після митного оформлення першої партії товарів, то при декларуванні першої партії товарів декларант може подати митному органу додаткову копію документа для зберігання її в окремій справі суб'єкта ЗЕД у ПМО.

Довгострокові документи, строк дії яких закінчився, архівуються в установленому порядку.

На вимогу митного органу декларантом надається переклад на державну мову поданих до оформлення документів. Правильність перекладу засвідчується особою, що здійснила переклад.

По закінченні оформлення документи (завірені в установленому порядку їх копії), що були підставою для митного оформлення конкретної партії товарів, залишаються разом з першим основним аркушем ВМД на зберігання в митному органі.

3. Здійснення митних процедур

ВМД, її електронна копія й документи, потрібні для здійснення митного контролю й митного оформлення, подаються декларантом посадовій особі ПМО, до функціональних обов'язків якої віднесено право розподілу ВМД між посадовими особами ПМО.

Визначення посадової особи ПМО для прийняття ВМД до оформлення відображається в розділі I Інформаційного аркуша митного контролю товарів за ВМД (далі – Інформаційний аркуш), форму якого наведено в додатку 1 до цього Порядку. Інформаційний аркуш виготовляється митним органом.

Час подання ВМД, заповненої згідно з обраним митним режимом, її електронної копії та комплекту документів фіксується у відривному талоні Інформаційного аркуша, який видається декларанту.

Митні процедури здійснюються в такому порядку.

Прийняття ВМД до оформлення

При цьому здійснюються:

- 1) перевірка повноважень декларанта;
- 2) перевірка дотримання строків подання ВМД митному органу призначення;
- 3) перевірка виконання особою, що здійснює перевезення, зобов'язання щодо доставки товарів у митний орган призначення;
- 4) перевірка наявності вірусів на магнітному носії;
- 5) за допомогою програмного забезпечення перевірка правильності заповнення декларантом ВМД;
- 6) перевірка відповідності відомостей, унесених до всіх граф електронної копії ВМД, відомостям, що містяться у відповідних графах ВМД на паперовому носії;
- 7) перевірка комплектності отриманих від декларанта документів і їх відповідності даним, зазначеним у графах 40 і 44 ВМД;
- 8) перевірка наявності документів, що видаються вповноваженими органами державної влади на окремі товари, щодо переміщення яких через митний кордон України встановлено обмеження, – з урахуванням заявленого декларантом коду товару згідно з товарною номенклатурою Митного тарифу України (2371а-14, 2371б-14, 2371в-14, 2371г-14);
- 9) перевірка наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності санкцій Міністерства економіки України, а також фактів порушення суб'єктом ЗЕД митних правил;
- 10) перевірка відповідності зазначених у ВМД даних про товари даним, зазначеним у дозвільних документах уповноважених державних органів, що підтверджують проведення інших видів контролю, якщо товари підлягають цим видам контролю (у встановлених законодавством випадках – перевірка наявності відповідних відміток у товаросупровідних документах);
- 11) прийняття ВМД до оформлення шляхом:
  - проставлення відбитка штампа ПМК у графі D основних аркушів і на всіх додаткових аркушах ВМД , а також підпису, свого прізвища й часу прийняття ВМД до оформлення на першому основному аркуші ВМД;

- у встановлених випадках зазначення дати, з якої товари перебувають під митним контролем;
- присвоєння ВМД реєстраційного номера в установленому порядку;
- проставлення в установлених випадках відбитка штампа ПМК на товаросупровідних документах;
- присвоєння ДМВ (за наявності) та Інформаційному аркушу номера, що відповідає реєстраційному номеру ВМД;

12) унесення до електронної копії ВМД її реєстраційного номера, номера штампа ПМК, а також електронних копій ВМД і ДМВ (за наявності) до бази даних митного органу;

13) надсилання електронної копії ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (далі – ЄАІС) у випадках і в строки, визначені законодавством України.

Митний контроль

При цьому здійснюються:

14) перевірка правильності застосування валютного курсу;

15) перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства (графа 28), зазначених в електронній копії ВМД, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що надсилається Держмитслужбою України митним органам;

16) перевірка наявності задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;

17) перевірка правильності класифікації та кодування товарів (згідно з поданими документами);

18) перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ – зазначення в ній у встановленому порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;

19) перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та перевірка правильності заповнення граfi В ВМД;

20) перевірка правильності визначення країни походження товарів (згідно з поданими документами);

21) перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг у їх сплаті відповідно до законодавства;

22) контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;

23) контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;

24) за відсутності зауважень:

- списання (справляння) сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, установленому законодавством України;

- заповнення граfi С ВМД, засвідчення записів у ній проставленням відбитка номерного штампа „Сплачено” (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому - назву митного органу, напис „Сплачено”, місце для підпису й дати) на всіх

аркушах ВМД і заповненням його;

- унесення відомостей до електронної копії ВМД;

25) ініціювання проведення митного огляду, якщо документів, поданих декларантом, недостатньо для прийняття рішення про повноту та/або достовірність відомостей, що перевіряються, або результати перевірки правильності класифікації та кодування товарів, визначення країни походження тощо потребують проведення такого огляду.

Потреба проведення митного огляду та визначення обсягів інших митних процедур може бути визначена також за результатами оцінки ризику за ВМД автоматизованою системою аналізу та управління ризиками. Порядок дій посадових осіб ПМО при застосуванні автоматизованої системи аналізу та управління ризиками визначається Держмитслужбою за погодженням з Міністерством фінансів України.

Якщо посадова особа ПМО самостійно прийняла рішення про відсутність потреби в проведенні митного огляду, то ВМД і пакет документів не подаються на розгляд начальнику ПМО чи іншій посадовій особі ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду, розділи II, III і IV Інформаційного аркуша не заповнюються.

В інших випадках рішення про потребу проведення митного огляду приймає начальник ПМО чи інша посадова особа ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду, про що вчиняє відповідний запис у розділі III Інформаційного аркуша.

Запис засвідчується його особистим підписом із зазначенням посади, дати, ініціалів, прізвища.

За рішенням начальника ПМО до митного огляду можуть бути залучені посадові особи іншого підрозділу митного органу.

Наявність задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, є підставою для залучення до митного огляду посадової особи, яка здійснює контроль за переміщенням товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності.

Посадова особа (посадові особи), яка проводить митний огляд, перевіряє в обсязі, що відповідає меті проведення митного огляду, відповідність пред'явлених товарів даним, унесеним декларантом до граф 6, 18, 19, 21, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 50 ВМД (574-97-п), і несе відповідальність за непроведення чи неналежне проведення такої перевірки.

Акт про проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД (далі – Акт), форму якого наведено в додатку 2 до цього Порядку, обов'язково складається в разі:

- вирішення спірних і складних питань класифікації та кодування товарів;
- вирішення спірних і складних питань визначення митної вартості товарів;
- вирішення спірних питань визначення країни походження товарів;
- прохання декларанта;
- виявлення невідповідності пред'явлених до митного огляду товарів заявленим відомостям про них, виявлення контрабанди чи порушень митних

правил.

- У пункті 7.3 „Опис, кількість і країна походження товарів (за маркуванням)” Акта зазначаються всі відомості, передбачені формою Акта, у разі: виявлення невідповідності оглянутих товарів відомостям, заявленим про них у ВМД; якщо за результатами оцінки ризику за ВМД автоматизованою системою аналізу та управління ризиками визначено необхідність проведення митного огляду товару.

В інших випадках до пункту 7.3 Акта вносяться виключно відомості, обумовлені метою проведення митного огляду. У всіх випадках у пункті 7.3 Акта наводяться видимі при зовнішньому огляді наявні ідентифікаційні характеристики товарів.

Акт заповнюється посадовою особою митного органу від руки або з використанням засобів комп'ютерної техніки.

У разі проведення митного огляду без складення Акта посадова особа вчиняє в розділі IV Інформаційного аркуша запис про відповідність товарів відомостям, заявленим у ВМД, з урахуванням мети проведення митного огляду, проставляє час початку й закінчення його, а також відбиток штампа ПМК, свої підпис і прізвище, що свідчить про завершення цієї форми митного контролю;

26) оформлення запиту за формою, наведеною в додатку 3 до цього Порядку (далі – Запит).

Запит може оформлюватись у випадках, передбачених законодавством України, митним органом, чи за результатами перевірки документів та/або митного огляду – до підрозділу, до компетенції якого віднесено або контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного тарифу України (2371а-14, 2371б-14, 2371в-14, 2371г-14) при класифікації товарів для цілей митного оформлення, або контроль за правильністю визначення митної вартості, або перевірку правильності визначення країни походження товарів, у разі:

- вирішення спірних питань правильності класифікації та кодування товарів;

- вирішення спірних питань правильності визначення митної вартості товарів;

- потреби перевірки правильності визначення країни походження товару;

- потреби перевірки сертифіката про походження товару, який застосовується для підтвердження країни походження товару, що ввозиться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю, укладених Україною (далі - преференційний сертифікат).

Потреба вирішення того чи іншого питання позначається шляхом перекреслення (X) потрібної клітинки в Запиті чи зазначення у вільних рядках інших завдань для перевірки.

Митне оформлення товарів, щодо яких було направлено запит, не може бути завершено до отримання відповіді на цей запит.

Завершення митного контролю й митного оформлення. Видача оформлених документів декларанту

При цьому здійснюються:

27) нарахування збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (у разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графі 47 ВМД;

28) списання (справляння) збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (у разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графах В і С ВМД (574-97-п);

29) завершення митного оформлення шляхом:

- проставлення своїх підпису й прізвища та відбитка особистої номерної печатки в графі D усіх аркушів ВМД;

- проставлення відбитка особистої номерної печатки на товаросупровідних документах;

30) розподіл аркушів ВМД і примірників ДМВ у порядку, установленому законодавством України;

31) видача декларанту відповідного аркуша (аркушів) ВМД, магнітного носія з електронною копією ВМД і комплекту документів (крім документів, що повинні зберігатися в митному органі) під його підпис в Інформаційному аркуші.

Унесення змін і доповнень до ВМД

1. Відомості, зазначені у ВМД, можуть бути змінені чи доповнені декларантом лише з дозволу посадової особи митного органу до моменту прийняття цієї ВМД до оформлення.

2. Зміни чи доповнення вносяться декларантом до всіх аркушів ВМД шляхом перекреслення помилкових і зазначення правильних відомостей. Кожна зміна чи доповнення завіряється печаткою декларанта.

Одночасно декларантом уносяться зміни (доповнення) до електронної копії ВМД з використанням при цьому програмних продуктів декларанта.

3. Не допускаються більш як три зміни (доповнення) у ВМД (без урахування змін (доповнень), що дублюються (повторюються) на додаткових аркушах ВМД (форма МД-3) унаслідок унесення змін (доповнень) до основного аркуша, а також змін (доповнень) у графах 12, 22, 24, 36, 38, 42, 45, 46, 47 ВМД).

4. Посадові особи митного органу не мають права з власної ініціативи, за дорученням або проханням декларанта заповнювати ВМД, змінювати чи доповнювати відомості, зазначені в ній і в її електронній копії, за винятком тих граф ВМД, заповнення яких належить до компетенції митних органів.

Посадова особа митного органу, яка вчиняє записи та вносить відмітки до ВМД на паперовому носії, повинна внести ці записи та відмітки й до її електронної копії.

3. Декларування

Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари і транспортні засоби, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Умови та порядок застосування форм декларування, перелік відомостей, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, визначаються Кабінетом Міністрів України, а порядок заповнення митних декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного оформлення товарів і транспортних засобів, встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Перелік товарів, що підлягають обов'язковому декларуванню, встановлюється цим Кодексом та актами Кабінету Міністрів України.

Тимчасова та неповна декларація

Якщо декларант з поважних причин, перелік яких визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи, не може здійснити у повному обсязі декларування товарів і транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України, безпосередньо під час переміщення їх через митний кордон України (крім товарів, які переміщуються транзитом через територію України), такі товари можуть бути випущені у вільний обіг у спрощеному порядку після подання митному органу тимчасової чи неповної декларації та під зобов'язання про подання митної декларації, заповненої у звичайному порядку не пізніше ніж через 30 днів з дня випуску товарів у вільний обіг.

Рішення про можливість випуску товарів у вільний обіг з наступним оформленням митних документів у повному обсязі приймається митним органом виходячи з обставин переміщення таких товарів через митний кордон України, характеристики підприємства, установи, організації та за умови сплати належних податків і зборів у повному обсязі.

Періодична митна декларація

У разі якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформляється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Порядок та умови подання періодичної митної декларації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Місце декларування

Товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, декларуються митному органу, який здійснює митне оформлення цих товарів і транспортних засобів.

Транспортні засоби, що використовуються для переміщення товарів, декларуються одночасно з цими товарами, за винятком випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

Морські, річкові та повітряні судна декларуються митному органу в порту чи аеропорту прибуття на митну територію України або в порту чи аеропорту відправлення з митної території України.

Порожні транспортні засоби та транспортні засоби, які перевозять пасажирів, декларуються в місці перетину митного кордону України або в митному органі за місцем розташування власника транспортного засобу.

Строки декларування

Митна декларація подається митному органу, який здійснює митне оформлення, протягом 10 днів з дати доставлення товарів і транспортних засобів у митний орган призначення.

Товари, що переміщуються через митний кордон України громадянами, декларуються митному органу одночасно з пред'явленням цих товарів.

Порожні транспортні засоби та транспортні засоби, в яких перевозяться пасажирів, у разі в'їзду на митну територію України декларуються митному органу не пізніше ніж через три години з моменту прибуття у пункт пропуску на митному кордоні України, а у разі виїзду за межі митної території — не пізніше ніж за три години до перетинання митного кордону України.

Зазначені строки можуть продовжуватися у порядку та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Прийняття митної декларації

Митна декларація приймається та реєструється митним органом у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Подання митної декларації повинно супроводжуватися наданням митному органу комерційних супровідних та інших необхідних документів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Митна декларація приймається митним органом, якщо встановлено, що в ній містяться всі необхідні відомості і до неї додано всі необхідні документи. Дата і час прийняття митної декларації фіксуються посадовою особою митного органу, що її прийняла, проставленням відміток на бланку митної декларації та відповідним записом у документах митного органу.

З моменту прийняття митної декларації вона є документом, що засвідчує факти, які мають юридичне значення.

Митний орган не має права відмовити в прийнятті митної декларації, якщо декларантом виконано всі умови, встановлені цим Кодексом.

Відмова митного органу в прийнятті митної декларації повинна бути вмотивованою, а про причини відмови має бути письмово повідомлено декларанту.

Декларанти

Декларантами можуть бути підприємства або громадяни, яким належать товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, або уповноважені ними митні брокери (посередники).

Декларантами товарів і транспортних засобів, що належать громадянам, також можуть бути громадяни, уповноважені власниками зазначених товарів і

транспортних засобів на здійснення декларування нотаріально посвідченими дорученнями.

Обов'язки декларанта

Декларант виконує всі обов'язки і несе у повному обсязі відповідальність, передбачену цим Кодексом, незалежно від того, чи він є власником товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, митним брокером чи іншою уповноваженою особою.

Декларант зобов'язаний:

здійснити декларування товарів і транспортних засобів відповідно до порядку, встановленого цим Кодексом;

на вимогу митного органу пред'явити товари і транспортні засоби для митного контролю і митного оформлення;

надати митному органу передбачені законодавством документи і відомості, необхідні для виконання митних процедур;

сплатити податки і збори.

Попередня митна декларація

До ввезення товарів на митну територію України декларантом може подаватися до відповідного митного органу попередня митна декларація.

Подання попередньої митної декларації при ввезенні на митну територію України підакцизних товарів є обов'язковим.

Порядок подання попередньої митної декларації, її форма та перелік відомостей, що зазначаються у ній, встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи відповідно до вимог цього Кодексу.

Зміна, доповнення та відкликання митної декларації

З дозволу митного органу відомості, зазначені у митній декларації, можуть бути змінені чи доповнені, а подана митна декларація відкликана.

Зміна, доповнення чи відкликання можуть бути здійснені лише до моменту прийняття митним органом митної декларації до митного оформлення.

Зміна, доповнення та відкликання митної декларації після її прийняття митним органом до митного оформлення не допускаються. Внесення до митної декларації змін чи доповнень, які мають істотне значення для застосування процедур митного контролю щодо товарів і транспортних засобів або впливають на умови оподаткування товарів чи застосування до них заходів нетарифного регулювання, здійснюється шляхом подання митному органу нової митної декларації, якщо це дозволяється відповідно до цього Кодексу.

Посадові особи митних органів не мають права заповнювати митну декларацію, змінювати чи доповнювати відомості, зазначені в митній декларації, за винятком внесення до неї відомостей, що належать до компетенції митних органів.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 9 червня 1997 р. № 574 „Про затвердження Положення про вантажну митну декларацію” це Положення визначає форми вантажної митної декларації та встановлює

порядок її подання.

Вантажна митна декларація використовується для декларування товарів і транспортних засобів.

Вантажна митна декларація (далі – ВМД) – письмова заява встановленої форми, що подається митному органу і містить відомості про товари та транспортні засоби, які переміщуються через митний кордон України, митний режим, у який вони заявляються, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування податків, зборів та інших платежів.

Прийняття вантажної митної декларації для оформлення – закріплення посадовою особою митного органу факту внесення до ВМД декларантом усіх потрібних для митного оформлення товарів і транспортних засобів відомостей і наявності всіх доданих до декларації комерційних супровідних та інших документів, проставлення на ВМД штампа „Під митним контролем” та реєстрації декларації у журналі обліку вантажних митних декларацій.

Товари – будь-яке рухоме майно (у тому числі валютні і культурні цінності), електрична, теплова та інші види енергії, а також транспортні засоби, за винятком транспортних засобів, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України.

У разі прийняття ВМД для оформлення їй присвоюється реєстраційний номер та проводиться реєстрація в журналі обліку ВМД.

Реєстраційний номер ВМД – цифровий код, що складається з шістнадцяти знаків, а саме:

- перші дев'ять знаків – код митного органу, в якому ВМД прийнято для оформлення, згідно з класифікатором, затвердженим Держмитслужбою;
- десятий знак – остання цифра поточного року, відокремлена з обох боків скісною лінією;
- останні шість знаків – порядковий номер декларації в журналі обліку ВМД (у порядку зростання протягом поточного року, починаючи з одиниці).

ВМД, заповнена у звичайному порядку, вважається оформленою за наявності на всіх її аркушах відбитка особистої номерної печатки посадової особи митниці, що здійснила митне оформлення товарів і транспортних засобів.

Оформлена ВМД є підтвердженням надання особі права на розміщення товарів та/або транспортних засобів у заявленому митному режимі і прав та обов'язків зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних фінансових, господарських та інших операцій.

ВМД складається з єдиного адміністративного документа форми МД-2 як комплект з чотирьох зброшурованих аркушів або з єдиного адміністративного документа форми МД-4 як комплект з восьми зброшурованих аркушів.

У разі потреби до єдиного адміністративного документа форми МД-2 можуть додаватися додаткові аркуші форми МД-3 як комплект з чотирьох зброшурованих аркушів, а до єдиного адміністративного документа форми МД-4 – додаткові аркуші форми МД-5 як комплект з восьми зброшурованих

аркушів.

У разі коли у полі будь-якої графи ВМД не вистачає місця для внесення обов'язкових відомостей або для проставлення посадовою особою митного органу службових відміток (внесення відомостей), відомості зазначаються у доповненнях, що є невід'ємною частиною ВМД.

З єдиним адміністративним документом форми МД-2 і додатковим аркушем форми МД-3 використовується доповнення форми МД-6. З єдиним адміністративним документом форми МД-4 і додатковим аркушем форми МД-5 використовується доповнення форми МД-7.

Доповнення оформляється на самокопіювальних бланках формату А4 як комплект з чотирьох зброшурованих аркушів (форма МД-6) або комплект з восьми зброшурованих аркушів (форма МД-7).

Електронна копія ВМД повинна обов'язково містити відомості, наведені у доповненнях форм МД-6 (у разі застосування бланків форм МД-2 і МД-3) або МД-7 (у разі застосування бланків форм МД-4 і МД-5).

На всіх аркушах доповнення проставляється штамп „Під митним контролем” під час прийняття ВМД до оформлення та особиста номерна печатка під час завершення оформлення.

Під час митного оформлення товарів у випадках, визначених Держмитслужбою, замість додаткових аркушів форм МД-3 і МД-5 допускається застосування специфікації форми МД-8.

Специфікація оформляється на самокопіювальних бланках формату А4. Кількість примірників специфікації повинна відповідати кількості аркушів у комплекті ВМД, що подається до митного оформлення. Кількість аркушів у кожному примірнику специфікації необмежена. Разом із специфікацією подається її електронна копія. Інформація, внесена до електронної копії специфікації, повинна відповідати інформації, внесений декларантом до оригіналу.

На всіх аркушах специфікації проставляється штамп „Під митним контролем” під час прийняття ВМД до митного оформлення та особиста номерна печатка під час завершення митного оформлення.

ВМД оформляється на стандартних самокопіювальних бланках єдиного адміністративного документа форм МД-2 і МД-4 та додаткових аркушів відповідно форм МД-3 і МД-5. Відривна частина бланків повинна відповідати формату А4.

Держмитслужба визначає випадки, коли ВМД може оформлятися на бланках єдиного адміністративного документа та додаткових аркушах, виготовлених за допомогою комп'ютера, або подаватися тільки в електронному вигляді, та випадки, коли під час оформлення ВМД можуть використовуватися бланки доповнень та специфікацій, виготовлені за допомогою комп'ютера. Митні процедури, що пов'язані з оформленням ВМД, поданої митному органу тільки в електронному вигляді, визначаються Держмитслужбою.

ВМД заповнюється:

- на товари, які переміщуються через митний кордон України

юридичними і фізичними особами (підприємцями) і митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро, крім підакцизних товарів, які декларуються незалежно від їх вартості;

- на товари, які підлягають державному експортному контролю;
- на товари, які переміщуються в режимі митного складу;
- на товари за кодами 8701, 8702, 8703, 8704, 8705 згідно з УКТЗЕД (2371Г-14), що безпосередньо ввозяться (пересилаються) фізичними особами на митну територію України або надходять на адресу фізичних осіб у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного використання;
- на товари, які безпосередньо ввозяться фізичними особами в супроводжуваному багажі або пересилаються в несупроводжуваному багажі, надходять на адреси фізичних осіб або вивозяться фізичними особами у випадках, передбачених законодавством;
- на товари незалежно від їх митної вартості в інших випадках, передбачених законодавством;
- на транспортні засоби у випадках, передбачених законодавством.

ВМД заповнюється на партію товарів, які належать юридичним особам або фізичним особам (підприємцям), за умови, що до всіх товарів цієї партії застосовується єдиний митний режим. У разі коли партія складається з товарів, які мають різні коди згідно з УКТЗЕД (2371а-14), (2371б-14), (2371в-14), (2371г-14), а також якщо товари з однаковим кодом згідно з УКТЗЕД мають різні дані (країну походження, ознаки та характеристики, що впливають на рівень оподаткування, тощо), відомості зазначаються на додаткових аркушах ВМД (форми МД-3 і МД-5).

У випадках, що визначаються Держмитслужбою, можуть складатися одна ВМД на кілька партій товарів або кілька ВМД на одну партію товарів.

ВМД заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера. Під час заповнення ВМД може застосовуватися іноземна мова, якщо переклад державною мовою назв суб'єктів або фірмового (комерційного) найменування товару є недоцільним та істотно не впливає на принцип здійснення заходів тарифного або нетарифного регулювання.

ВМД, заповнена з підчистками та помилками, для оформлення не приймається. Порядок унесення виправлень у ВМД визначається Держмитслужбою.

Разом з ВМД подається її електронна копія, яка використовується для прискорення проведення процедури митного оформлення товару і митної статистики зовнішньоекономічної діяльності. Інформація, внесена до електронної копії ВМД, повинна відповідати інформації, внесеній декларантом до оригіналу. Форма та структура електронної копії ВМД або ВМД, що подається тільки в електронному вигляді, кодування символів, засоби пересилання визначаються Держмитслужбою.

Відповідно до Наказу Держмитслужби України № 307 від 09.07.97 „Про затвердження Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації” комплект бланків форми МД-2 використовується для заявлення

відомостей про один товар.

Комплект додаткових аркушів форми МД-3 використовується як доповнення до комплекту бланків форми МД-2, якщо у ВМД заявляються відомості про партію товарів, до складу якої входять два і більше товарів, які мають різні коди згідно з УКТЗЕД (2371а-14, 2371б-14, 2371в-14, 2371г-14), а також якщо товари з однаковим кодом згідно з УКТЗЕД мають різні дані (країну походження, ознаки та характеристики, що впливають на рівень оподаткування, тощо).

У кожному з комплектів додаткових аркушів форми МД-3 можуть заявлятися відомості про три товари.

Кількість комплектів бланків форми МД-3, що використовуються при декларуванні партії товарів, необмежена.

У випадках, визначених пунктом 8 цього розділу, замість додаткових аркушів форми МД-3 допускається застосування специфікації форми МД-8.

Кількість примірників специфікації форми МД-8 має відповідати кількості аркушів у комплекті ВМД, що подається до оформлення. Кількість аркушів у кожному примірнику специфікації необмежена.

ВМД заповнюється декларантом за допомогою комп'ютера та не повинна містити підчисток і помарок.

Відомості, заявлені декларантом у ВМД, є відомостями, необхідними для митних цілей.

Застосування специфікації форми МД-8:

Допускається застосування специфікації форми МД-8 у таких випадках:

при декларуванні товарів, що переміщуються через митний кордон України як гуманітарна допомога;

при декларуванні товарів у митний режим тимчасового ввезення (вивезення) з умовним повним звільненням від оподаткування, крім випадків, якщо цьому режиму передував митний режим митного складу;

при декларуванні запасів, призначених для споживання;

при декларуванні товарів, проданих у магазині безмитної торгівлі протягом календарного місяця;

при декларуванні товарів, витрачених при здійсненні операцій з переробки товарів;

при декларуванні товарів як консолідованого вантажу під час розміщення їх на митному ліцензійному складі, власником якого є транспортно-експедиційна організація, у митному режимі митного складу;

при декларуванні товарів у митному режимі транзиту без застосування заходів гарантування доставки товарів, передбачених статтею 161 Митного кодексу України.

Є випадки складання кількох ВМД на одну партію товарів та однієї ВМД на кілька партій товару (наприклад, на товари, до яких застосовуються різні митні режими; товари, за які в межах одного зовнішньоекономічного договору (контракту) передбачено різні форми розрахунків (наприклад, бартер) чи в різній валюті, або якщо за частину товару розрахунки між сторонами договору (контракту) не здійснюються).

Одна ВМД на кілька партій товару може на бажання декларанта оформлюватися в таких випадках:

при декларуванні відповідно до митного режиму транзиту товарів, що одночасно надходять на прикордонну станцію за місцем увезення товарів на митну територію України з однієї станції відправлення, розташованої за межами України, від одного відправника на адресу одного одержувача на одну станцію призначення, розташовану за межами України, незалежно від кількості залізничних накладних на дрібні, контейнерні чи повагонні відправлення;

при декларуванні міжнародних поштових відправлень та експрес-відправлень незалежно від кількості митних декларацій CN 23 форми, установлені актами Всесвітнього поштового союзу, домашніх транспортних документів за умови, що в цих відправленнях переміщуються товари одного найменування одним відправником на адресу одного одержувача в одному митному режимі, пред'явлені одночасно до митного контролю та ін.